

ÚJ UTAKON

Olvastuk a lapokban, hogy a Népszövetség a nők jogviszonyainak rendezésével foglalkozva a kérdés tanulmányozására tagállamaiba bizottságokat küldött ki. Habár a Népszövetség eddigi működése során nem érte el mindig a maga elé tűzött célokat, nem hunyhatunk szemet e nagyfentosságú tény előtt, amely a nők egyenjogúságáért vívott harc egy új állomását jelenti.

Ez alkalommal szerte a világon, nálunk is, női napokat tartottak, hogy úgy a nők, mint a felvilágosodott férfiak és nem utolsó sorban az illetékes tényezők figyelmét ismételten felhívják a kérdés jelentőségére. Álljunk meg egy pillanatra ennél az állomásnál, hogy két harc között rámutassunk azokra a politikai és gazdasági viszonyokra, amelyekben mi, Jugoszlávia asszonyai élünk.

A világháború kitöréséig „idillikus” körülmények között a konyhában a főzőkanál és a gyermekszobában a bölcső mellett, távol a „mindennapi gondoktól” éltünk; a férfi, a családfenntartó megkímélt bennünket az élet szennyétől, csapásaitól. Legalább is így mesélik jó polgári apáink és nagyapáink. A túlzásoktól eltekintve anyáink — a parasztasszonyokat kivéve — a termelésben tényleg nem vettek oly mértékben részt, hogy az figyelemreméltó lett volna. Egyszerre azonban viharfelhők gyülekeztek az égen és négy éven keresztül pusztító, véres fergeteg separt végig a földön. Apáink, ferjeink, fiaink, testvéreink milliói maradtak kint örökre a harctereken. E négy év alatt ásót, kapát, kaszát, kalapácsot, tollat — ki mit birt — vettünk a kezünkbe, hogy hadbavonult kedveseinket pótoljuk. Megálltuk helyünket. És a világégés után már nem mehettünk vissza a konyhába, gyermekszobákba. Továbbra is szükség volt ránk a mezőkön, gyárakban, irodákban, mert a családfenntartók többé már nem családfenntartók, szükös keresetük mellett szükségük van a mi még szükösebb keresetünkre.

Ma, különböző válságok előtt és után együtt dolgozunk férfiszaktársainkkal, ugyanazt a munkát végezzük — kevesebb bérért. Első és legfontosabb követelésünk tehát gazdasági követelés: egyenlő munkáért, egyenlő fizetést akarunk.

Politikai téren még jobban háttérbe szorítottak. A világ felett újra gyülekeznek a vészfelhők és nekünk, anyáknak, feleségeknek, nővéreknek nincs beleszólásunk. Bennünket meg sem kérdeznak, hogy akarjuk-e legkedvesebb hozzátartozóinknak „hősi halálát”, hogy városainkat falvainkat repülőgépek pusztítsák el . . . Azí mondják a reakciók, hogy a piszkos politika nem nekünk való; miért nem hagytak meg akkor bennünket a szelíd családi tűzhelynél, miért kell akkor a textil- és dohánygyárakban a tüdönket lassan kiköpni? Ez való nekünk? Mi életet adunk és ezeket az életet haláltivornyákon fecsérlik el. Igenis. Az élet jogán, jogunk van beleszólni az emberek sorsát irányító nagyok játékába.

A természet ránk, nőkre külön terheket ró. Legszentebb feladatunkat, az anyaságot, bármennyi megpróbáltatással jár is,

büszkén vállaljuk, de elvárjuk, hogy a társadalom megteremti azokat a gazdasági előfeltételeket, melyek az anyaságot valóban megszépítik és megkönnyítik. Ne legyen külömbség anya és anya között. Szünjön meg a leányanyak és gyermekeik kitaszítása.

Ezek azok a kérdések, amelyekkel a nők összejöveteleiken foglalkoznak. Nálunk, Vojvodinában a női nap megünneplése különösen Novisadon volt impozáns, ahol az összes egyesületek a Nőmozgalom, a zsidó, szerb, magyar, német nőegyletek és más egyesületek közösen bebizonyították, hogy a nők tisztában vannak azokkal a társadalmi és erkölcsi feladatokkal, amelyek rájuk hárulnak és tisztában vannak azzal is, hogy miként lehetséges ezeknek a feladatoknak — szabad mozgási letőség mellett — a leg-tökéletesebben eleget tenni.

Tudjuk, hogy a jogok kivívásáig hosszú és fáradságos út vezet, de nehéz és keserves harcunkért kárpótol bennünket az a tudat, hogy munkánk nem hiábavaló és végül mégis csak siker fogja koronázni.

Kovács Mária

MEXIKÓI TÖRTÉNET

Az a veszély fenyeget, hogy az alábbi történet minden igaz demokrata gyomrát émelyíteni fogja. De kiknek gyomrát megedzette a spanyol ügy és egyéb rémtörténetek, okulással olvashatják.

1.

Egy német náci nemrégiben könyvet írt Mexikóról s művének a következő címet adta: „Amerika Balkánja”. A „Balkán” szó a náci ajkán becsmérésnek számít; a III. Birodalomban oly nagyra becsült Cadaverruhe und Cadaverordnung hiányát jelenti. Sajnos, az átlagos középamerikai is legjobb esetben csak valamiféle idillikus banditavilágot lát lelkiszemei előtt, ha Mexikóról van szó. Nem sokkal tudunk többet erről az országról, mint egy glasgowi textilügynök a magyarokról. Hála a magyar idegenforgalmi körök vitézkötéses propagandájának, a szóbanforgó textilügynök talán már hallott valamit a temperamentumról, Tokajról, Gaál Franciskáról és a puszta lovagokról. Hála a hollywoodi illuziógyárosok tevékenységének, mi is tudunk egyet-mást a sombrero-ról, a kaktusz-tejről, a tempicoi kiskocsmákról, no meg talán arról, hogy Mexikóban még ma is nyilvánosak a kivégzések.

2.

Holott a mexikói valóság úgy viszonylik az átlagos európai képzetekhez, mint a „Viharsarok” az Ibusz idegenforgalmi prospektusához. A kérdés véresen komoly. Lévén Latinamerika természeti kincsekben leggazdagabb országa, a különféle imperializmusok érdekei metszik egymást Mexikóban. Ezek az imperialista ellentétek a legutóbbi időkig a permanens anarchia állapotában konzerválták